

Nemoc z povolání a ztráta na výdělku

Škoda, která vzniká následkem nemoci z povolání, spočívá též ve ztrátě na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity). O vztah příčinné souvislosti mezi ztrátou na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity) a nemocí z povolání se jedná tehdy, vznikla-li tato škoda (došlo-li k poklesu nebo úplné ztrátě výdělku) následkem nemoci z povolání (tj. bez nemoci z povolání by ztráta na výdělku nevznikla tak, jak vznikla). Nárok na náhradu za ztrátu na výdělku vzniká dnem, kdy došlo k poklesu (ztrátě) výdělku. Pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity) není rozhodující průměrný výdělek před zjištěním nemoci z povolání, ale průměrný výdělek poškozeného před vznikem škody (srov. 195 odst. 1 zák. práce). Vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti až poté, kdy pracovní poměr poškozeného zaměstnance u zaměstnavatele, který mu za škodu odpovídá podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce, skončil z jiných důvodů než pro následky pracovního úrazu (nemoci z povolání), nelze při stanovení průměrného výdělku před vznikem škody vycházet z příjmů, které poškozený pobíral od bývalého zaměstnavatele; v příčinné souvislosti s pracovním úrazem je taková ztráta na výdělku, která vychází z průměrného výdělku, jehož by poškozený zaměstnanec prokazatelně dosáhl u jiného zaměstnavatele za práci, kterou by pro něj vykonal, kdyby k pracovnímu úrazu nedošlo.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 3142/2012, ze dne 16.12.2013)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně J. L., proti žalovanému Zemědělskému podniku R., státnímu podniku v likvidaci se sídlem v P., zastoupenému Mgr. O.T., advokátem se sídlem v P., o odškodnění nemoci z povolání, vedené u Okresního soudu v Bruntále pod sp. zn. 11 C 225/2009, o dovolání žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. května 2012 č. j. 16 Co 86/2012-215, tak, že rozsudek krajského soudu (s výjimkou výroku, kterým byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně v části, v níž byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 334.137,- Kč s příslušenstvím a žaloba o zaplacení úroků z prodlení z částky 88.084,- Kč za dobu od 1.1.2007 do 8.10.2009) a rozsudek Okresního soudu v Bruntále ze dne 20. prosince 2011 č.j. 11 C 225/2009-199 (s výjimkou výroku, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení částky 334.137,- Kč s úroky z prodlení) se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Bruntále k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Žalobkyně se domáhala (žalobou změněnou se souhlasem soudu prvního stupně), aby jí žalovaný zaplatil 422.221,- Kč s úroky z prodlení jako náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti za období od 1.8.2001 do 30.6.2009. Žalobu odůvodnila tím, že u žalovaného (jeho právního předchůdce) pracovala jako ošetřovatelka dojníc, a že dne 4.2.1991 jí byla zjištěna nemoc z povolání – onemocnění nervů horních končetin, z dlouhodobého nadměrného a jednostranného zatížení. Dne 2.12.1991 byl rozváznán pracovní poměr podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zák. práce, a žalovaný (jeho právní předchůdce) jí vyplácel až do srpna 2001 náhradu za ztrátu výdělku po skončení pracovní neschopnosti. Od srpna 2001 jí však byla náhrada za ztrátu na výdělku snížena na 20% s poukazem na posudek MUDr. A. B., podle něhož se nemoc z povolání podílí na současném zdravotním poškození žalobkyně dvaceti procenty. Proto se žalobkyně domáhala doplatku ve výši osmdesáti procent poskytované náhrady za ztrátu na výdělku, a rovněž namítala, že žalovaný

nesprávně valorizoval její rozhodný průměrný výdělek.

Okresní soud v Bruntále rozsudkem ze dne 20.12.2011 č.j. 11 C 225/2009-199 žalobu zamítl a rozhodl, že žalovanému i České republice se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení a že žalobkyni se přiznává osvobození od soudních poplatků. Vycházel ze zjištění, že po zjištění nemoci z povolání a po následném převedení na jinou práci v rostlinné výrobě nedošlo k poklesu mzdy žalobkyně, a nevznikla jí tedy v tomto období žádná škoda. Jestliže její pracovní poměr poté ke dni 2.12.1991 skončil podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zák. práce, a žalobkyně byla vedena bez své viny jako uchazečka o zaměstnání, nelze v této skutečnosti spatřovat vznik nové (další) škody ani podstatnou změnu poměrů ve smyslu ustanovení § 202 odst. 1 zák. práce. V posuzovaném případě tedy chybí samotný vznik škody, jako jeden z předpokladů pro odpovědnost žalovaného za škodu vzniklou žalobkyni v důsledku nemoci z povolání. Z tohoto důvodu soud prvního stupně žalobu zamítl, „aniž by se dále zabýval posouzením dalších otázek, např. námitky promlčení vznesené žalovaným“.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 10.5.2012 č.j. 16 Co 86/2012-215 rozsudek soudu I. stupně v části, jíž byla zamítnuta žaloba na zaplacení částky 334.137,- Kč s příslušenstvím a žaloba na zaplacení úroků z prodlení z částky 88.084,- Kč za období od 1.1.2007 do 8.10.2009, potvrdil, ve výroku, jímž byla zamítnuta žaloba na zaplacení částky 88.084,- Kč s příslušenstvím, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 88.084,- Kč s 8,5 % úroky od 9.10.2009 do 31.12.2009, s 8 % úrokem od 1.1.2010 do 30.6.2010, s úrokem 7,75 % od 1.7.2010 do 10.5.2012, a za dobu od 15.10.2012 do zaplacení „ve výši, která v každém jednotlivém kalendářním pololetí trvání prodlení odpovídá v procentech součtu čísla 7 a výše limitní sazby pro dvoutýdenní repo operace ČNB vyhlášené ve Věstníku ČNB, platné vždy k 1. dni příslušného kalendářního pololetí“, rozhodl, že se žalovanému nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů a uložil mu, aby zaplatil České republice na účet Okresního soudu v Bruntále částku 7.920,- Kč na soudním poplatku za řízení před soudy obou stupňů a částku 400,- Kč na náhradě nákladů řízení a vyslovil, že České republice se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení ve výši 1.600,- Kč. Ve věci samé se „zaměřil toliko na sporné body mezi účastníky, a těmi je tvrzená nesprávná valorizace a dále nesprávné krácení náhrady za ztrátu na výděleku od 20 %“. Zdůraznil, že pro naplnění předpokladů odpovědnosti za škodu podle ustanovení § 190 zák. práce nemá význam skutečnost, jakým způsobem nemoc z povolání ovlivnila celkový zdravotní stav poškozeného zaměstnance, rozhodné je toliko, zda následky nemoci z povolání byly příčinou vzniku škody či nikoliv. Ze znaleckého posudku znalce Doc. MUDr. J.K., CSc. vyplývá, že „v období od července 2007 do července 2009 byla žalobkyně nezpůsobilá výkonu původní profese ošetřovatelky dojníc toliko a pouze pro nemoc z povolání“. Vzhledem k tomu jsou podle názoru odvolacího soudu splněny všechny předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele za škodu vzniklou nemocí z povolání. Jestliže však žalobkyně žalobou doručenou soudu prvního stupně dne 8.7.2009 požadovala doplatek náhrady za ztrátu na výděleku od 1.8.2001, od kdy jí byla vyplácena náhrada za ztrátu na výděleku snižená na 20 %, je tento nárok ve smyslu ustanovení § 263 odst. 3 zák. práce promlčen do června 2007, a „námitka promlčení se nevztahuje na požadovanou náhradu za ztrátu na výděleku za dobu od 1. 7. 2007 do 30. 6. 2009“. Vycházejí z valorizovaného průměrného výděleku „ve výši 12.542,- Kč čistých“ a „z nesporných částek, které vyplývají ze mzdových listů žalovaného a které byly žalobkyni vyplaceny na náhradě za ztrátu na výděleku“, dospěl k závěru, že žalobkyni náleží „za období, které nebylo promlčeno“, částka 88.084,- Kč.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu, do jeho měnícího výroku, podal žalovaný dovolání. Namítal, že odvolací soud rozhodl nesprávně, jestliže „uznal za promlčené pouze dílčí nároky žalobkyně, nikoliv však jejich základ, tedy dílčí nárok (odvozený nárok) na valorizaci náhrad“. Jakkoliv se samotný základ nároku žalobkyně promlčet nemůže, další související a odvozená práva se promlčují. Protože žalobkyně věděla o výši částek vyplácených jí žalovaným a získala tedy vědomost o škodě a o

tom kdo za škodu odpovídá, je „právo domáhat se valorizace vyplacených částek promlčeno a nemělo být přiznáno ani zčásti“. Dovolatel dále zdůraznil, že, odmítá-li v probíhajícím řízení nárok žalobkyně jako nedůvodný, nelze jen ze skutečnosti, že v minulosti k odškodňování docházelo, vyvodit závěr, že základ nároku žalobkyně je mezi účastníky nesporný. Postup odvolacího soudu, který se zaměřil „pouze na sporné body mezi účastníky“ a při výpočtu náhrady vycházel „z nesporných částek“, je tedy nesprávný. Napadené rozhodnutí je navíc nepřezkoumatelné neodůvodňuje-li, proč odmítlo osný důvod“ prvostupňového rozhodnutí, podle něhož žalobkyni nevznikla žádná škoda, a není-li vůbec zřejmé, na základě jakých postupů odvolací soud dospěl k závěru o výši nároku žalobkyně. Za základ svého výpočtu vzal odvolací soud částky vyplácené v dotčeném období žalovaným (po krácení na 20 %), a tyto pouze zvýšil na celých 100 %. Došlo tak k situaci „kdy, přes popření základu a výše nároku žalobkyně, je její nárok vypočten z poslední platby provedené žalovaným samým“. Okolnost, že výpočtem nároku žalobkyně se nezabýval ani jeden ze soudů „je odmítnutím spravedlnosti pro žalovaného s ústavněprávním přesahem“. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil, a aby mu věc vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a občanského soudního řádu) projednal dovolání žalovaného podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád ve znění do 31.12.2012 (dále jen „o.s.ř.“), neboť dovoláním je napaden rozsudek odvolacího soudu, který byl vydán před 1.1.2013 (srov. Čl. II bod 7. zákona č. [404/2012](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb. ve znění pozdějších předpisů a další související zákony). Po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř., přezkoumal napadený rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání žalovaného je opodstatněné.

V posuzované věci se žalobkyně domáhá náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti z důvodu nemoci z povolání – onemocnění nervů horních končetin z dlouhodobého, nadměrného a jednostranného zatížení podle položky č. 29 Seznamu nemocí z povolání uvedeného v příloze č. 1 vyhlášky č. [149/1988](#) Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, která byla zjištěna dne 4.2.1991. Odvolacímu soudu lze přisvědčit, že pro naplnění předpokladů odpovědnosti za škodu podle ustanovení § 190 odst. 3 zákona č. [65/1965](#) Sb., zákoníku práce (dále jen – „zák. práce“) nemá význam skutečnost, jakým způsobem nemoc z povolání ovlivnila celkový zdravotní stav poškozeného zaměstnance. Předmětem odškodnění zaměstnance totiž není zdravotní stav jako takový (ta jeho část, která byla zhoršena nemocí z povolání), nýbrž ztráta na výdělků, která od určitého okamžiku vznikla (byla dovršena) následky nemoci z povolání. Ustálená judikatura proto vychází z názoru, že aritmetické zjištění podílu, kterým se nemoc z povolání (pracovní úraz) podílí na nepříznivém zdravotním stavu poškozeného zaměstnance, je právně bezvýznamné (srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 6.5.2003 sp. zn. 21 Cdo 2169/2002, nebo odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 6.2.2008 sp. zn. 21 Cdo 1508/2007).

Nelze sdílet ani názor dovolatele, že se promlčuje, jako takové, „právo domáhat se valorizace vyplacených částek“. Na základě zmocnění obsaženého v ustanovení § 202 odst. 2 zák. práce byla vláda zmocněna, aby vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravila podmínky, výši a způsob náhrady za ztrátu na výdělků příslušející zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Tato úprava se děje (též na základě obsahově shodného v současné době účinného ustanovení § 390 odst. 2 zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce) zpravidla na základě nařízení vlády, které vláda na základě uvedených zmocnění vydává [srov. výčet vydaných vládních nařízení například v odrážce pod čarou sub 2) v nařízení vlády č. [9/2012](#) Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě a o úpravě náhrady nákladů na výživu

pozůstalých]. Podstatou těchto úprav je, že náhrada za ztrátu na výdělků příslušející podle zákoníku práce, popřípadě podle dřívějších předpisů zaměstnancům po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání se vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně, upravuje tak, že se průměrný výdělek rozhodný pro výpočet této náhrady zvyšuje o stanovená procenta (srov. kupříkladu nařízení vlády č. [191/1993](#) Sb., o úpravě náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, ze které, kromě jiných, vycházela žalobkyně při vyčíslení svého nároku). Uvedená úprava „se provede“ i bez žádosti postiženého zaměstnance a stává se tak součástí upravovaného průměrného výdělků. Ustálená judikatura v tomto směru dovozuje, že, domáhá-li se zaměstnanec v žalobě přiznání náhrady za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, je zpravidla (nevyplývá-li z obsahu žaloby něco jiného) odůvodněn závěr, že se domáhá rovněž zvýšení (úpravy) této náhrady podle nařízení vlády, vydaných na základě zmocnění obsaženého v ustanovení § 202 odst. 2 zák. práce, k nimž došlo do podání žaloby u soudu (srov. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 15.10.2003 sp. zn. 21 Cdo 1987/2002, uveřejněné v časopise Soudní judikatura roč. 2003, pod č. 214). Nejde tedy o to, že by se „co do základu“ promlčovalo „právo domáhat se valorizace vyplácených částek“, jak dovolatel mylně dovozuje, nýbrž že se může promlčet - jako taková - náhrada za ztrátu na výdělků, která je z upraveného (valorizovaného) průměrného výdělků vypočtena.

S názorem odvolacího soudu, který vycházel implicitně z toho, že základ nároku žalobkyně je dán, a že tedy „nepovažuje za nutné zabývat se podrobněji tím, ve kterém okamžiku došlo k poklesu mzdy žalobkyně“, neboť žalobkyni vznikla škoda „minimálně po rozvázání pracovního poměru“, však nelze souhlasit.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzovaném případě zjištěno, že žalobkyně pracovala u žalovaného (jeho právního předchůdce - Státního statku Osoblaha, s.p.) jako dojička - ošetrovatelka dojníc. Dne 4.2.1991 jí byla zjištěna nemoc z povolání - onemocnění nervů horních končetin z dlouhodobého, nadměrného a jednostranného zatížení podle položky č. 29 Seznamu nemocí z povolání uvedeného v příloze č. 1 vyhlášky č. [149/1988](#) Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení. V pracovní neschopnosti byla od 4.2.1991 do 31.8.1991, a poté byla převedena do rostlinné výroby; ztráta na výdělků jí tehdy nevznikala. Pracovní poměr byl rozvázán výpovědí podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zák. práce, a žalobkyně byla poté vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání od 6.12.1991 do 1.2.1993, od 24.3.1993 do 31.10.1994, od 29.11.1996 do 30.4.1997, od 2.1.1998 do 31.1.1998, od 16.7.1998 do 13.6.2000, od 15.9.2000 do 16.4.2004, od 6.12.2004 do 2.4.2006, od 1.12.2006 do 6.4.2008. Právní předchůdce žalovaného vycházejí z průměrného výdělků za rok 1990 ve výši 2642,- Kč poskytoval žalobkyni náhradu za ztrátu na výdělků do 31.10.1997, poté vyplácel náhradu za ztrátu na výdělků žalovaný, který počínaje 1.8.2001 začal vyplácet jen 20% této náhrady, s poukazem na závěr MUDr. B., že „nemoc z povolání se podílí 20% na zdravotním poškození posuzované“.

Protože o náhradě za ztrátu na výdělků nebyla uzavřena dohoda, která by měla povahu narovnání ve smyslu ustanovení § 259 zák. práce, ani o ní nebylo soudem rozhodnuto, bylo třeba za tohoto skutkového stavu, vzhledem ke stanovisku žalovaného k důvodnosti zbývajících předmětu řízení za dobu od 1.7.2007 do 30.6.2009, jednak posoudit, zda je dán základ tohoto nároku, a dále, z jakých výdělků (včetně valorizace) vycházet při jeho výpočtu.

Předpoklady odpovědnosti zaměstnavatele vůči zaměstnanci za škodu při nemoci z povolání podle ustanovení § 190 odst. 3 zák. práce jsou existence nemoci z povolání, vzniklé za stanovených pracovních podmínek, vznik škody a příčinná souvislost mezi nemocí z povolání a vznikem škody. Ke vzniku nároku na náhradu škody (jeho základu) je zapotřebí, aby všechny tři tyto předpoklady byly splněny současně; chybí-li kterýkoliv z nich, nárok nevzniká. V řízení o odškodnění nemoci z povolání má žalobce (poškozený) procesní povinnost tvrdit (srov. § 101 odst. 1 o. s. ř.) a posléze i prokázat

(srov. § 120 odst. 1 a 3 o. s. ř.) všechny uvedené předpoklady potřebné pro vznik nároku.

Škoda, která vzniká následkem nemoci z povolání, spočívá též ve ztrátě na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity). Ke ztrátě na výdělku dochází proto, že pracovní schopnost zaměstnance byla následkem nemoci z povolání snížena (omezena) nebo zanikla, a účelem náhrady za ztrátu na tomto výdělku je poskytnout přiměřené odškodnění zaměstnanci, který není schopen dosahovat takový výdělek, jaký měl před poškozením. Škoda spočívající ve ztrátě na výdělku je majetkovou újmou, která se stanoví ve výši rozdílu mezi výdělkem zaměstnance před vznikem škody a výdělkem po poškození, k němuž je třeba připočítat případný invalidní nebo částečný invalidní důchod poskytovaný z téhož důvodu; tímto způsobem jsou vyjádřeny snížení (omezení) nebo ztráta pracovní způsobilosti poškozeného a jeho neschopnost dosahovat pro následky nemoci z povolání stejný výdělek jako před poškozením.

O vztah příčinné souvislosti mezi ztrátou na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity) a nemocí z povolání se jedná tehdy, vznikla-li tato škoda (došlo-li k poklesu nebo úplné ztrátě výdělku) následkem nemoci z povolání (tj. bez nemoci z povolání by ztráta na výdělku nevznikla tak, jak vznikla). Nárok na náhradu za ztrátu na výdělku vzniká dnem, kdy došlo k poklesu (ztrátě) výdělku. Pro výpočet náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti (při uznání plné invalidity nebo částečné invalidity) není rozhodující průměrný výdělek před zjištěním nemoci z povolání, ale průměrný výdělek poškozeného před vznikem škody (srov. 195 odst. 1 zák. práce).

Aby byla vyjádřena ztráta na výdělku (její výše), k níž došlo snížením pracovní způsobilosti zaměstnance, soudní praxe dospěla v obdobných případech již v minulosti k závěru, že, vznikl-li nárok na náhradu za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti až poté, kdy pracovní poměr poškozeného zaměstnance u zaměstnavatele, který mu za škodu odpovídá podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce, skončil z jiných důvodů než pro následky pracovního úrazu (nemoci z povolání), nelze při stanovení průměrného výdělku před vznikem škody vycházet z příjmů, které poškozený pobíral od bývalého zaměstnavatele; v příčinné souvislosti s pracovním úrazem je taková ztráta na výdělku, která vychází z průměrného výdělku, jehož by poškozený zaměstnanec prokazatelně dosáhl u jiného zaměstnavatele za práci, kterou by pro něj vykonal, kdyby k pracovnímu úrazu nedošlo (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 10.12.2002 sp. zn. 21 Cdo 1185/2002, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč. 2003, poř. č. 64).

Je-li pak třeba s přihlédnutím k okolnostem případu zjišťovat pravděpodobný výdělek, vychází ustálená judikatura z názoru, že při zjišťování, jaký výdělek by poškozený (bývalý) zaměstnanec dosáhl u jiného zaměstnavatele za práci, kterou by pro něho vykonal, kdyby nedošlo k poškození na zdraví následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání, soud přihlíží ke zdravotnímu stavu zaměstnance (v podobě neovlivněné následky pracovního úrazu nebo nemoci z povolání), k jeho schopnostem, k získané kvalifikaci, k situaci na trhu práce v místě, o němž lze důvodně předpokládat, že by v něm zaměstnanec konal práci, kdyby nedošlo k pracovnímu úrazu nebo nemoci z povolání, např. též k dalším okolnostem, ukazuje-li se, že mají (mohly by mít) význam při přijímání postiženého zaměstnance do pracovního poměru nebo jiného pracovněprávního vztahu k jinému zaměstnavateli; nevyžaduje se, aby se poškozený zaměstnanec opravdu ucházel u jiného (konkrétního) zaměstnavatele o práci, a aby bylo takové pracovní místo volné. Průměrný výdělek před vznikem škody se v tomto případě stanoví jako pravděpodobný výdělek, který by poškozený zaměstnanec dosáhl při výkonu práce u zjištěného jiného zaměstnavatele (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.12.2009 sp. zn. 21 Cdo 1997/2008, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek roč. 2010, pod č. 109).

V projednávané věci žalobkyně potvrzuje, že v souvislosti se zjištěním nemoci z povolání po skončení pracovní neschopnosti dne 31.8.1991 jí po převedení do rostlinné výroby škoda nevznikla, a že její

pracovní poměr skončil výpovědí z důvodů organizačních změn, tedy, jak z dosavadních zjištění vyplývá, nikoliv v souvislosti s nemocí z povolání. Ve shodě s postupem žalovaného však požadovala náhradu za ztrátu na výdělků vycházející z průměrného výdělku před zjištěním nemoci z povolání. Okolnost, že žalobkyně při vyčíslení, čeho se žalobou domáhá, vycházela z průměrného výdělku dosahovaného u žalovaného (jeho právního předchůdce), je důsledkem jejího právního názoru, nepředstavuje však skutečnost, kterou by byl soud ve smyslu ustanovení § 153 odst. 2 o.s.ř. vázán. Požaduje-li totiž poškozený zaměstnanec náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti (při uznání invalidity nebo částečné invalidity) do výše průměrného výdělku dosahovaného u zaměstnavatele, který mu za škodu podle ustanovení § 190 odst. 1 zák. práce odpovídá, není porušením ustanovení § 153 odst. 2 o.s.ř., stanoví-li soud výši náhrady za ztrátu na výdělků v souladu s ustanovením § 195 zák. práce podle jiných příjmů poškozeného (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8.4.1999 sp. zn. 21 Cdo 350/98, uveřejněný v časopise Soudní judikatura roč. 1999, poř. č. 132).

Protože žalobkyně, která se domáhá náhrady škody na výdělků způsobené nemocí z povolání měla procesní povinnost tvrdit [srov. § 101 odst. 1 písm. a) o.s.ř.] a posléze i prokázat [srov. § 101 odst. 1 písm. b) a § 120 odst. 1 o. s. ř.] všechny uvedené předpoklady potřebné pro vznik odpovědnosti za škodu, a protože v důsledku svého (vadného) právního názoru svoji procesní povinnost tvrzení nepatřičně zúžila a zejména neuvedla, kde v průběhu doby po zjištění nemoci z povolání pracovala a z jakých důvodů práce zanechala, měla být s ohledem na uvedenou možnost právního posouzení poučena ve smyslu ustanovení § 118a odst. 1 až 3 o.s.ř., aby s přihlédnutím k obsahu stanovených odpovědnostních předpokladů doplnila vylíčení rozhodujících skutečností a nabídla k nim potřebné důkazy. Protože jí nebylo poskytnuto poučení ve smyslu ustanovení § 118a o.s.ř., ač se tak mělo z objektivního hlediska stát, je řízení postiženo vadou, přestože absence takového poučení měla původ v jiném právním posouzení věci (srov. kupříkladu rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16.3.2004 sp. zn. 29 Odo 149/2002, uveřejněný v časopise Soudní judikatura roč. 2004, pod č. 49).

Protože rozsudek odvolacího soudu v dovoláním napadeném výroku spočívá na nesprávném právním posouzení věci, Nejvyšší soud České republiky jej podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty za středníkem o. s. ř. zrušil. Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí také na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky v rozsahu uvedeném ve výroku tohoto rozsudku i toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně (Okresnímu soudu v Bruntále) k dalšímu řízení (§ 243b odst. 3 věta druhá o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Exekuce](#)
- [Započtení](#)
- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)